

Nr 54

Utlåtande i anledning av motioner om den framtida exploateringen av kustområdet i Göteborgsregionen.

I de likalydande vid 1969 års riksdag väckta motionerna I: 822 av herr *Brundin* och II: 981 av herrar *Thylén* och *Nordstrandh* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en skyndsam utredning av frågan om den framtida exploateringen av kustområdet i Göteborgsregionen.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionerna från statens naturvårdsverk och statens planverk. Se bilaga till detta utlåtande.

Utskottet. I förevarande motioner behandlas de konflikter som inom vissa områden uppstår mellan näringslivets intressen och friluftshintresset, när det gäller dispositionen av mark. Områden som i dag står till förfogande för tätortsbefolkningens friluftsliv kan enligt motionärerna inom en snar framtid komma att tas i anspråk för industriellt ändamål. Motionärerna pekar särskilt på norra delen av västkusten som med sina goda hamnmöjligheter är ett begärligt område för industriexploatering.

Av remissyttrandena från statens naturvårdsverk och statens planverk framgår att ett flertal utredningar utförts eller pågår rörande de i motionerna behandlade frågorna. Utskottet vill här nämna den fysiska riksplanering som bedrivs inom civildepartementet. Vidare kan nämnas det uppdrag Kungl. Maj:t gett planverket att söka samordna en översiktlig planläggning av markanvändningen inom västkustområdet.

Utskottet förutsätter att berörda departement och myndigheter med kraft driver pågående översiktlig planering rörande markanvändningen, särskilt inom kustområdena i de mera tätbebyggda och för friluftslivet känsliga delarna av landet. Vad gäller planeringen för Göteborgsregionen vill utskottet särskilt framhålla betydelsen av planverkets nyss nämnda samordningsuppdrag. Med hänvisning till det anförda finner utskottet någon ny utredning inte vara erforderlig.

Utskottet föreslår därför

att motionerna I: 822 och II: 981 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 2 december 1969

På jordbruksutskottets vägnar:

ERIC MOSSBERGER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Skårman (fp), Carl Eskilsson (m)*, Hermansson (cp), Magnusson (s)*, Augustsson (s), fru Hultell (m), herrar Skagerlund (fp), Manne Olsson (s) och fru Margit Lundblad (s)*;

från andra kammaren: herrar Arweson (s), Persson i Skänninge (s), Antby (fp), Trana (s), Jonasson (cp), Johansson i Simrishamn (s), fru Lindberg (s), fru Sundström (s), herrar Sundkvist (cp) och Krönmark (m).

* Ej närvarande vid justeringen.

Yttranden över motionerna I:822 och II:981**Statens naturvårdsverk (3.4.1969)**

Naturvårdsverket anför.

De problem som tas upp av motionärerna har i skilda sammanhang redan blivit föremål för mer eller mindre ingående utredningar, exempelvis planverkets utredning rörande Oljekonsumenternas planerade oljeraffinaderi på västkusten och länsarkitektens i Hallands län strandutredning. Bland pågående utredningar kan nämnas riksplaneringsgruppen inom kommunikationsdepartementet, den interdepartementala utredningen rörande industrialiseringen av fyrstadsområdet Vänersborg—Trollhättan—Uddevalla—Lysekil, översiktlig fysisk länsplanering för Göteborgs och Bohus län, planverkets försöksverksamhet beträffande samordningen i storregional skala av planeringen av västkusten. De fakta som ligger till grund för planläggningen inom Göteborgs och Bohus län för i allt väsentligt tillbaka till de utredningar som i olika sammanhang verkställts och presenterats av länsstyrelsen.

Det material som hittills stått till naturvårdsverkets förfogande vid bedömning av olika lokaliseringsfrågor på västkusten har ej möjliggjort en allsidig prövning utifrån den allmänna naturvårdens samtliga intresseområden. Bl. a. saknas utredning angående det rörliga friluftslivets omfattning och förväntade utveckling.

Vid en bedömning av dessa frågor har verket måst stödja sig på lantmäteriets värdefulla utredning »Planmässig bakgrund vid fastighetsbildning för fritidsändamål», vilken emellertid huvudsakligen berör fritidsbebyggelsen.

Redan pågående utredningar kan dock förväntas få stor betydelse som bedömningsgrund för det framtida markutnyttjandet på västkusten. Från naturvårdsverkets synpunkter — inte minst med hänsyn till det rörliga friluftslivets utveckling — är det angeläget att dessa fördjupas och bedrivs med all skyndsamhet. Med hänsyn till att planeringsresurserna är begränsade synes det enligt verkets uppfattning mer angeläget att öka dessa resurser än att splittra dem på ytterligare utredningar.

Statens planverk (18.4.1969)

Planverket avstyrker tillsättandet av en ny särskild utredning om den framtida exploateringen av kustområdet i Göteborgsregionen och framhåller därutöver.

Utvecklingen mot en ökad markkonkurrens, särskilt längs vissa kustavsnitt, är tydlig. Nyetableringar av vissa industriella anläggningar har kommit att styras av dels nya, dels skärpta krav i olika hänseenden. Önskemål om speciella naturförutsättningar eller krav på stora skyddsområden kan leda till externa (icke tätortsanknutna) lägen, likaså kan kraven på en bättre

tätortsmiljö leda till en glesbygdslokalisering av immissionsskapande anläggningar.

Samtidigt har den ökade fritiden och rörligheten inneburit starkt ökade krav från bl. a. tätortsinnevanornas sida på rekreationsområden utanför den egna kommunen eller det egna kommunblocket.

Konfliktsituationer mellan industrietableringar och friluftslivets markbehov har hittills uppstått eller kan förväntas uppstå i bl. a. Tanum, Lysekil, Stenungsund, Kode, Värö, Bjärehalvön, Barsebäck, Gryt, Trosa m. fl. områden. Det av motionärerna berörda problemet kan alltså inte sägas vara en fråga speciellt för Göteborgsregionen men är särskilt accentuerat på västkusten.

Problemen här är uppmärksammade, vilket bl. a. avspeglas i att Kungl. Maj:t gett planverket i uppdrag att söka samordna en översiktlig planläggning av markanvändningen inom västkustområdet. För diskussioner om översiktliga planproblem har en samlarbetskommitté bildats mellan Göteborgs regionplaneförbund och kommunblocken i Hallands län, likaså har en bildats mellan Göteborgs och Borås regionplaneförbund. Beträffande O-län väntas frågorna bli belysta genom en på länsplanet påbörjad översiktlig utredning avseende hela länet. Resultaten av de olika utredningarna kommer att successivt offentliggöras.

Planverket framhåller slutligen i detta sammanhang att den anmärkningsvärda splittring i olika administrativa områden som kännetecknar Göteborgsregionen, såväl på kommunal nivå som på länsnivå, gör en planering utgående från en helhetssyn särskilt besvärlig. Det är därför enligt planverket ett synnerligen angeläget krav att en översyn av den administrativa indelningen speciellt för Göteborgsregionen snarast kommer till stånd.